

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuoint@v.rada.gov.ua

---

ВИСНОВОК

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
щодо мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як
забезпечення кредитів в іноземній валюті
(реєстр. № 6075 від 21.09.2021, н.д. Леонов О.О.)**

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 17 листопада 2021 року (протокол № 89) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Основною метою прийняття Закону, як зазначено в пояснювальній записці, є продовження мораторію на примусове відчуження (звернення стягнення) на єдине житло позичальників (майнових поручителів, поручителів), заставлене як забезпечення виконання зобов'язань позичальників за валютними кредитами до набрання чинності законом, який врегульовує питання особливостей здійснення реструктуризації за кредитами в іноземній валюті, наданими кредитними установами – резидентами України фізичним особам, порядок погашення заборгованості позичальників за такими кредитами та особливості звернення стягнення на предмети забезпечення за такими кредитами, порядок погашення (урахування) курсової різниці, що виникає у бухгалтерському та/або податковому обліку кредиторів та позичальників, а також порядок нарахування/списання пені та штрафів внаслідок прострочення виконання зобов'язань позичальників за такими кредитами.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфер захисту прав споживачів та фінансових послуг, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями

України передбаченими у рамках Частини 5 Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Глави 20 «Захист прав споживачів» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності асquis ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до положень *статті 415 Угоди про асоціацію*, Сторони співробітничать з метою забезпечення високого рівня захисту прав споживачів та досягнення сумісності між їхніми системами захисту прав споживачів.

Статтею 417 Угоди про асоціацію встановлено, що Україна поступово наближає своє законодавство до асquis ЄС відповідно до Додатка XXXIX до цієї Угоди, при цьому уникаючи створення бар'єрів у торгівлі.

Розділом «Споживче кредитування» Додатка XXXIX до Угоди про асоціацію визначено, що положення Директиви 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008 про кредитні угоди для споживачів, яка скасовує Директиву Ради 87/102/ЄЕС (OJ L 133, 22.5.2008, р. 66–92) (далі – Директива 2008/48) мають бути впроваджені протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Положення п. 8–9 преамбули Директиви 2008/48 спрямовані на забезпечення надання усім споживачам високого та еквівалентного рівня захисту їх інтересів. Разом з цим, із сфери застосування Директиви 2008/48 виключено кредитні угоди, які стосуються надання кредиту, забезпеченого нерухомим майном (пункти (14) преамбули та стаття 2(2) Директиви 2008/48).

Директивою Європейського Парламенту і Ради 2014/17/ЄС від 4 лютого 2014 року про кредитні договори для споживачів, що стосуються житлової нерухомості, і внесення змін до Директив 2008/48/ЄС та 2013/36/ЄС та до Регламенту (ЄС) № 1093/2010 (OJ L 60, 28.2.2014, р. 34–85) (далі – Директива 2014/17), зокрема, зазначено, що метою цієї Директиви є забезпечення, щоби споживачі, які укладають кредитні договори, що стосуються нерухомості, отримували вигоду від високого рівня захищеності. Тому вона повинна застосовуватись до кредитів під заставу нерухомості, незалежно від мети кредиту, договорів рефінансування або інших кредитних договорів, які можуть допомогти власнику або співвласнику продовжити зберігати право власності на нерухомість або землю (п. 15 преамбули Директиви 2014/17).

Запропонована законодавча ініціатива щодо подовження дії Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» узгоджується:

– з положеннями пункту 27 преамбули Директиви 2014/17, в якому зокрема зазначено, що враховуючи суттєві наслідки для кредиторів, споживачів та для потенційної фінансової стабільності звернення стягнення, доречно заохочувати кредиторів активно працювати з виникаючим кредитним ризиком на ранній стадії та вживати необхідних заходів для того, щоб кредитори виявляли достатній рівень терпіння та робили розумні спроби вирішити ситуацію за допомогою інших засобів перед початком процедури звернення стягнення. Якщо можливо, необхідно знайти рішення, які враховують практичні обставини і розумну потребу споживача у витратах на життя;

– з положеннями частини першої статті 28 Директиви 2014/17, в якій зазначено, що держави-члени повинні вжити заходів на заохочення кредиторів виявляти належне терпіння доки не буде порушено провадження у справі про звернення стягнення.

Разом з цим, додатково необхідно зазначити, що мораторій, запроваджений Законом України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», діяв майже сім років та фактично дозволяв деяким позичальникам ігнорувати умови кредитного договору та уникати примусового виконання зобов'язання. Це призвело до зростання частки проблемних активів банків, що негативно позначилось на їх ліквідності та платоспроможності, а отже, і на належному функціонуванні банківської системи України в цілому.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті (реєстр. № 6075 від 21.09.2021, н.д. Леонов О.О.) **за своєю метою не суперечить** Угоді про асоціацію, разом з цим, з метою оцінки впливу на стабільність банківської системи, законопроект потрібно розглядати разом з експертним висновком Національного банку України.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/06-2021/356197 від 18.11.2021

713728